

ERDÉLYI GAZDA

XLIV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVAR, 1912 Február 4.

5. SZÁM.

Modern takarmánykészítőgépeket

elismert elsőrendű
kivitelben szállít

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

Fiókraktárak:

DEBRECEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.

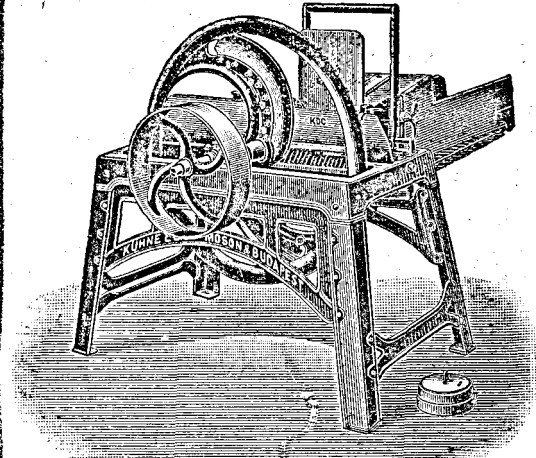
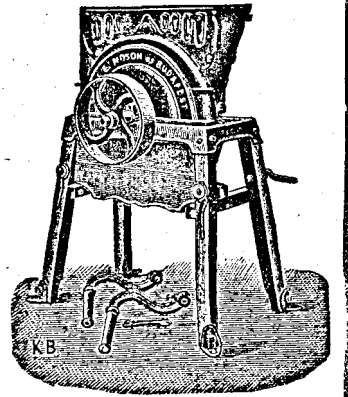
Tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Mótorhajtásu

2012

takarmánykamraberendezések.

Ujdonságok: Angol darológépek merőleges kövekkel.
Erőhajtásu kukoricamorzsológépek. Elsőrendű benzinmótorok.



Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítás alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.81360 — K.
Tartalékok 2.40168753

Összesen: 438304733 K

1901. évi fölösleg 90.349 —
1902. 59.78226
1903. 109.8317

1904.	72.48828 K
1905.	61.73060
1906.	39.24865
1907.	41.8732
1908.	81.8876
1909.	106.58964
1910.	120.16431

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-1. évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401.687,53 koronára rugnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2008

Az igazgatóság.

Mindennemü

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** arató-gépgyár erdélyrészi vezérképviselte.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállithatunk.

2336

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK R.-TÁRS.

Alapítókéje 1.200 00 korona teljesen befizetve: Tartaléktőkeje és egyéb alapjai 654 650 K 68 fillér. Betétek könyvecskékre és folyószámlákra 10 626 313 K 35 fill.

Irodák: Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli 12 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. Zálogház Király-u. 3. sz. Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett.

Utalványokat állít ki külföldi piacokra a napi árfolyamon.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsonőket készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsonőket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámlitol váltókat a legmérsékeltőbb kamat mellett.

Folyószámlai hiteket nyújt akár jelzálog, akár értékpapir fedezett mellett Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

Termeljünk többet!



Ha kukoricatermesztésének jövedelmét tetemesen fokozni óhajtja, rendezkedjék be a kitűnően bevált gépüzemű **amerikai rendszerre.**

Vesse kukoricáját az

„**AVERY JUNIOR PLANTER**”

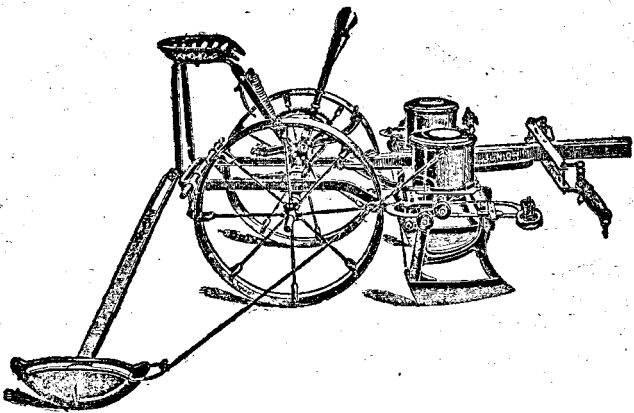
precíziós négyzetültetővel, művelje az

„**AVERY JUNIOR WEEDER**”

rugalmas fogu gyomirtó és porhanyító géppel s a fejlődés későbbi időszakában az

„**AVERY JUNIOR CULTIVATOR**”

kapálógéppel.



Tetemes mag és munkamegtakarítás! A kézierő teljes kiküszöbölése és **fél költség mellett duplattermést fog elérni.**

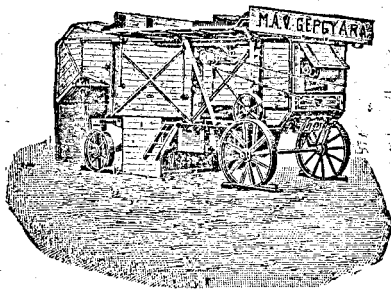
Fenti eszközök kizárólag cégünknel kaphatók. Kérjen ismertető leírást.

Bächer Rudolf — Melichár Ferencz.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond

Budapest, VI., kerület, Nagymező-utca 68. szám.

2030



A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában gyártott legújabb szerkezetű **gőzcséplőkészlet** acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel és 10 légkörnyomásra berendezett lokomobillal.

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári

szívógázlokomobilok.

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók,

államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

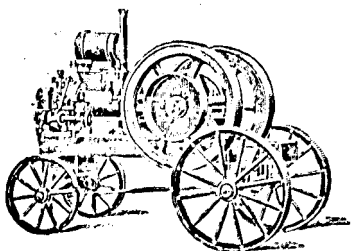
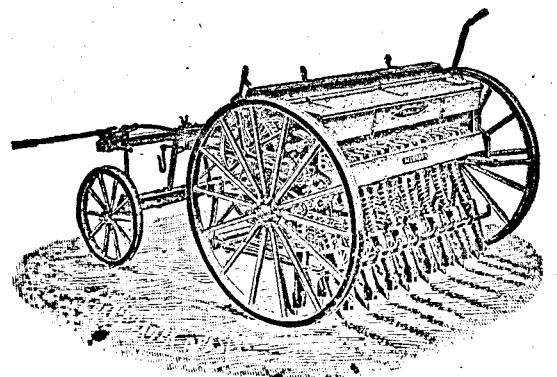
A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár részv.-társ. gyártmányai:

„Losonci-Drill” tolóhengeres, „Rekord-Drill” meritókanalas rendszerű

és szabadalmazott „**REKORD II**” vetőgépek.

Különleges **répavetőgépek.**

Kalmár-fele gabonatisztító rosták. :: Malomberendezések.



Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERESZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZAM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Uzsora a gyomor rovására.	49
Tenyészeteink koráról. <i>Sperker Ferenc</i>	49
„A magyarvári Szarvasmarhatenyésztési Egy.ület“ 1910—11-ik évi működése. <i>Sztan- kovics János</i>	51
A sorbatrágyázással Erdélyben elért eredmé- nyek ismertetése. <i>Juhász Árpád</i>	52
A vérfeji csabair.	53
Irodalmi szemle.	54
Kisebb szakközlemények.	54
Egyleti élet.	54
Kormányintézkedések.	55
Vegyes közlemények.	55
Hírdetések.	

Uzsora a gyomor rovására.

Lesújtóbb kritikát a fővárosi élelmiszer kereskedelem viselt dolgairól régen nem hallottunk, mint amelyben a kereskedelemügyi miniszter részesítette azt a budapesti vásárcsarnokba szánt küldemények tarifa kedvezményei megadásakor. Nem elhamarkodott bírálat volt ez, hanem a M. Kir. Államvasutak kitartó és lelkiismeretes adatgyűjtésének az eredménye. Budapesten tehát nem lehet olcsóság semmi körülmények között, mert azok, akik a fővárosi élelmiszer kereskedelmet a kezükben tartják, nem engedik meg, hogy a budapesti vásárcsarnokokban olyan mennyiségű élelmiszer halmozódjék össze, amely természetesen maga után vonná az árak esését. Megtették azt ezek a hírhedt gyomor uzsorások, hogy ha nagyobb mennyiségű készlet érkezett fel a vásárcsarnokba valamely tömegcikkből, napokig hagyják vesztegelni a vasuti kocsikban s inkább fizették azt a büntetéspénzt, ami azután jár, ha valamely vasuti kocsit a rendeltetési állomáson bizonyos záros határidő múlva nem üresítenek ki. Sőt megtették azt is, hogy a budapesti gyomroknak szánt élelmiszer küldeményt anélkül, hogy a vásárcsarnokba való beérkezés után kirakták volna a vasuti kocsiból, nyomban elindították máshova utnak, nehogy a beérkezett élelmiszer nyomja az árakat.

Igy eshetett azután meg, hogy egyes cikkeket amikor azoknak országszerte olcsó volt az ára, a vásárcsarnokban mindég csak magas áron lehetett kapni. Budapest népének sejtelve se volt ezekről a manipulációkról, míg csak a kereskedelmi miniszter ismert

leirata fel nem lebbentette a fátyolt ezekről a becsstelen üzelmekről. Ezek után merje valaki állítani azt, hogy a budapesti drágaságot a gazdák összebeszélése csinálja. Vártuk, hogy Budapest proletár népe: a demokraták és a szociáldemokraták együttesen tüntető felvonulást rendeznek a budapesti élelmiszer uzsorások ellen és bizony ez sem következett be. E helyett a demokrata klubok valószínűleg diszvacsorákat rendeznek nap-nap mellett azok tiszteletére, akikről legilletékesebb fórum ki-sütötte, hogy állandóan és rendszeresen uzsoráskodnak Budapest közel egy milliónyi népe gyomrának a rovására.

A kereskedelemügyi miniszter rendelete valószínűleg kinyitja a vidéki nagyobb városok lakóinak a szemét is. Ami megtörténhetik Budapesten, megtörténhetik nálunk is. Ahol az illetéktelen közvetítők hada tartja kezében az élelmiszer kereskedelmet, ott a drágaság nem lehet természetes, csakis mesterséges. Az illetéktelen közvetítők olcsó pénzen össze vásárolják a gazdától az élelmiszereket, arra azonban féltékenyen őrködnek, hogy a piaci készlet soha se legyen nagyobb, mint amilyen a kereslet, mert azt a nemzetgazdaságtani szabályt ők is nagyon jól tudják, hogy az árakat mindég a kereslet és a kínálat szabályozza. Sajnos nálunk Magyarországon ez alól a dolog alól is van kivétel. Ritka városi piac van, ahol ne ütötte volna fel az uralmát az u. n. kartel is. A kartel nem egyéb, mint a közvetítők összebeszélése az árak drágítása céljából. Különösen az élelmiszer kereskedelem terén van nagy szerepe a kartelnek. Valóban csodálatraméltó az az egyetértés, amivel a piaci árusok egyes cikkeknek az árát megszabják. Az egyiknek kisebb a készlete, a másiknak nagyobb s ennek dacára ha valami cikknek az árát kérdezzük, egyforma összeget hallunk mindenkitől. Világos jele ez annak, hogy ezen a piacon a közvetítők összebeszéltek, de világos jele annak is, hogy a mi piacainkon nincsen szolid üzleti verseny sőt egyáltalán semmiféle verseny sincs, akik az élelmiszerkereskedelmet a kezükben tartják, azok kizárólag a fogyasztó közönség bérére utaznak.

Krisztus urunk korbáccsal verte ki a kufárokat és kalmárokat a templomból. Vajjon

minálunk kifogja ezt a korbácsot a kezébe venni, ki fogja megtisztítani a városok élelmiszer kereskedelmét ezektől a modern rabló lovagoktól? A kereskedelemügyi miniszter legújabb rendeletével most annyira, amennyire segített Budapest népén, de ez a segítség csak ideig, óráig való. A fogyasztó közönségnek kell a sarkára állania. A fogyasztó közönségnek kell a lehető legnagyobb erővel hozzájárni a szervezkedéshez, s kivenni az élelmiszer kereskedelmet azok kezéből, akik méltatlannak bizonyultak arra, hogy azt a kezükben tartásák. Szervezkedni kell különösen a városok lakóinak, a falusi termelők készséggel nyújtanak hozzá segédkezet, hogy a viszonyok mielőbb megjavuljanak.

Tenyészeteink koráról.

Írta: *Sperker Ferenc* az erd. rk. státuszjóságigazgatója.

IV.

A megfogamzott tervet követte nyomban a tett. Elutaztunk ama hirneves tenyészet messzefekvő helyére, ahol igazi magyar vendégszeretettel lettünk fogadva, ellátva s azon megkülönböztető kitüntetésben részesítve a szives házigazda által, hogy szabad választást engedett összes bikái közül. S mondhatom, volt honnan válogatni. Hosszas, a tulajdonos által később is tréfásan emlegetett, pedánsan rigorusus választás után a lehető legszebb reményekkel megvásároltunk 2 drb. közel 2 éves tenyészbikát s Gernyeszegre került a »Verbunk«, hozzám pedig Szentdemeterre a »Huszár«.

Amíg előbbi az aclimatizálási idő elteltével Gernyeszegen az egész tenyészetre vétetett használatba; addig én bizonyos bizalommal a világ legelső tenyésztő nemzetének szakmunkáiból magamba szedett elméletben, akkor 28 drb. tehénből állott tenyészetemnek csak 1/3 részére alkalmaztam a vérfelfrissítő bikát, 2/3 részével pedig haladtam az angolok nyomdokain. Még pedig emberileg lehető pontos osztályozással jelöltem ki mindkét irányú érdekes kísérlet részére a teheneket t. i. mindkétfelé I-ső, II-od, III-ad rendű teheneket osztva be. A két bika után született borjuk együtt, teljesen egyformán lettek takarmányozva és nevelve, általam természetesen folyton nagy érdekléssel figyelve, úgy, hogy már azoknak egy

„GALLOSERIN“ hathatós gyógyító és védőszer a baromfikolera, tyukpestis, stb. elnevezés alatt ismert betegségek ellen.

A Földművelésügyi Magy. Kir. Ministerium által 1908. évi 85832. szám alatt elrendelt és befejezést nyert kísérletek alapján, mint megbízható orvosszernek forgalomba hozatala a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNEK megengedettett.

BUDAPEST, ALKOTMÁNY-U. 31.

2003

Minden szállítmányhoz használati utasítást mellékelünk.

éves kora előtt kellő tájékozást szerezhettem magamnak s azon tanulságos conclusiót vonhatam le, hogy nem hiába tartatik a világ első tenyésztő nemzetének az angol!

Ugyanis a test vonalainak tekintetében nem sok kívánni való volt a vérfelfrissítő bika után született borjuknál sem; de óriási volt a különbség a takarmányértékesítő képesség s így a csontozat, izomzat, a testnek teltsége, kerekded formái, a súly, egy szóval a gyorsabb növekedés zsebet töltő előnye tekintetében a rokonságban tenyésztett egyedek javára!

Megjegyzem, hogy a borjukat legalább is közel egy éves korukig szabadon szoktam nevelni, a bikákat az üszöktől elkülönítve és csak abrakolás idejére lesznek lekötve azon célból, hogy mindenik saját erőtakarmány adagját fogyaszthassa el.

Amidőn 1 éves kor körül a bika borjukat külön s az üszöket ismét külön lekötöttem, a lehetőségig összekeverve a kétféle borjukat, felkértem Szász István jelenlegi m. kir. állami jószágfelügyelőt, akkori segesvári gazdasági felügyelőt, akiről tudtam, hogy jó szeme van és hogy érdeklik a tenyésztési megfigyelések, tanulmányozások, jönne ki hozzám Szentdemeterre, hadd csináljunk magunknak egy igazi jó napot.

Sohasem fogom elfelejteni azon érdekes jelenetet, amidőn ezen illustris gazdatársunk egytől-egyig — anélkül, hogy egyet is elvétett volna — megjelölte a beltenyésztésből származó és az idegen vérű bikának bika és üsző borjait, amely tény bizonyítja egyfelől a hozzáértő jó szemet, másfelől és főleg pedig azt az óriási, nagy különbséget, amely a kétféle borjuk között létezett s amelyről, amidőn jó szemét dicsértem, Szász István úgy nyilatkozott, hogy »Ide nem kell különös szem és szakértelem. Olyan eclatáns a különbség, hogy azt, — ha nem vak, — mindenki láthatja.«

Az esetleg tamaskodókat kérem forduljanak Szász István m. kir. áll. jószágfelügyelőhöz, lakik Kolozsvárt, akivel erről a tárgyról azóta ugyan nem beszéltem, de bizonyosan élénk emlékében fogja tartani azt az érdekes, szentdemeteri szemlét és előzékeny, megnyerő modorával szívesen fog erről elbeszélgetni.

Természetesen még egy évjárat, összesen tehát két év járatu illetén kísérletezés után felhagytam azzal s maradtam az angoloktól eltanult uton, a beltenyésztés mellett, kezemben a törzskönyvvel, *nehogy a vérfertőzés nagy hibájába essem*; hogy pedig ecélből mindig a törzskönyvből kikombinált két legkiválóbb tenyész bikát kellett megtartanom 28—32 drb. tehénből álló tenyészetemre, szakembereknek felesleges is említenem.

Miután e cikkem elején a »Gazdasági Lapok«-ból idézett szövegben az áll, hogy a »nemesítés«-t hangzatosság okából szokták »kitenyésztés«-nek nevezni, én pedig cikkemben

mindenütt, — ahol csak kellett, — consequensen a »kitenyésztés« kifejezést használtam, mint nézetem szerinti helyesét: érkezettnek látom az időt reá mutatni arra, hogy mind azok, akik a leírtam módoni hivatottság, alapos előtanulmány, sok gondolkodás, kombinálás, zsebbevágó kísérletekkel bármely ős állatfajtából egy a jelenlegi gazdasági kor kívánalmainak teljesen megfelelő, jövedelmező, kultur. állatfajta hoznak létre idegen vér belé keverése nélkül, méltán és nem hangzatosok okáért használhatják, sőt kell használniok a »kitenyésztés« szót, mint egyedül alkalmas kifejezést azon óriási — nem mindenki által megcselekedhető — alkotó munkának kifejezésére. Természetesen mint minden téren itt is disztigálni kell tudni és nem szabad »tenyésztés«-nek nevezni a — fájdalom — annyi felé látható, Isten számban történő állatszaporodást, tengetést, sanyargatást!

Hátra van még, hogy beszámoljak azzal, miként vált be a geryeszegi tenyészetben az oda ugyan egy tenyészetből hozott szép, vérfelfrissítő bika? Hát bizony a szentdemeterinek ezen fiók tenyészetében sem vált bel Iva-dékai egy külterjes vagy parlagi tenyészetben nagyon is kielégítettek volna; de azt a kulturnak, gyorsabb fejlődőnek, nagyobb testi tömegűnek, hatalmasabb csontozatúnak, nagyobb súlyúnak indult fiatal tenyészetet erősen, talán teljesen visszazökkentette volna, ha két évi használat után, — amidőn első borjai egy év körüliek voltak, — Gyárfás Endre jószágigazgató, borjainak egy velem együtt eszközölt szigorú szemléje s az ezt követő beható tanácskozás után, ki nem vonja a geryeszegi tenyészetből, nem fordítja kocsijának rudját ismét Szentdemeter felé, nem vásárolja onnan a nagy átörökítő képességű »Csárdás« nevű 4-ik törzsbikát s épen ezen tulajdonságáért kivételesen 5 évig használva, utána nem vásárolja újból a szentdemeteri tenyészetből a »Szultán« nevű jelenleg is ott működő 5-ik törzsbikát, amelynek borjait bámulta annyira a gépkiallításán részt vett gazdaközönség s emelték ki az »Erdélyi Gazda« és a »Gazdasági Lapok«-ban megjelent cikkek írói.

Mindezen, a laicus előtt talán jelentéktelennek feltűnő, de a sok fáradsággal eredményesen dolgozott szakember által nagyra becsülni szokott tenyésztési részleteket a geryeszegi tenyészet jelenlegi derék tulajdonosa s bizonyos hivatottsággal, kedvvel, eredménnyel dolgozó intézője, talán nem is tudják, épen úgy, amint hogy rendszeren fiatal emberek, leányok igaz érzésekkel szeretik a szülő anyjukat, de fogalmuk sincsen, — mert mérlegelni sem tudják, — annak a bölcső mellett sok aggodás között eltöltött éjszakáit.

Eddigi fejtegetéseimből eléggé kitűnik tehát, hogy annak a geryeszegi gazdasági gépbemutató alkalmából méltán az elismerés

pálmájával kitüntetett tenyészetnek megalapítása, a mostani helyes jövedelmező irányba terelése, fejlesztése épen úgy a Gyárfás Endre nevéhez fűződik, mint az uzdiszentpéteri kiválóan szép és nagy testű, jógyapjas racka juhnyáj, a mély humusz rétegű Zóbel-féle tusoni birtoknak megszerzésével Uzdiszentpéternek uradalommá emelése s az alsózsuki Bakó-féle uradalom és kastélynak megvásárlása, valamint a különböző gróf Teleki birtokokon azok a solidan épített impozáns, modern gazdasági épületek, amelyeknek látása jóleső érzést kelt a szemlélő gazda lelkében, melyből önkénytelenül azon fohász száll égfelé, vajha hazarészünk minden nagy birtokán ilyen gazdasági épületek tanuskodhatnának Erdélynek gazdasági kulturájáról!

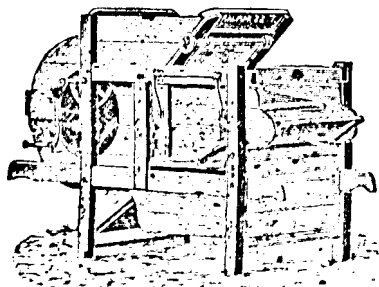
Tudvalevőleg az alig elmúlt év 1911 február havában vált meg Gyárfás Endre a két gróf Teleki fivér közül, a Domokos gróf birtokainak s így Geryeszegnek is az igazgatásától, tehát még egy éve sincsen annak, hogy alkotását, a geryeszegi magyarfajta gyorsabban fejlődő szarvasmarhatenyésztés dirigálását a geryeszegi kastély fiatal, derék ura vette át, aki bizonyára abban az irányban fogja fenntartani és fokról-fokra tovább fejleszteni ezen fiatal és máris szépen jövedelmező tenyészetet és meg vagyok győződve, hogy első sorban a fiatal gazda Gróf háritáná el magától a tenyészet eddigi minemőségének személyéhez kapcsolt érdemeit és minden esetre, csak az ezután bizonyára bekövetkező emelkedés és a megalapozott sok jónak constanssá fejlesztése körüli fáradozásaiért fog reflectálni a méltán megérdemlendő babérokra.

Végezetül, hogy e fejtegetéseknek általános tenyésztési haszna is meg lehessen, le kell vonnunk ezekből a tanulságot a következőkben:

Egy tenyészetnek értéke nem csak annak korától függ, hanem annak mesterétől és ha az a geryeszegi magyarfajta gyorsabban fejlődő szarvasmarhatenyésztés mindössze 18 azaz tizennyolc éves kora dacára is olyan szép és értékes, — aminthogy tényleg az, — akkor az a még most is, habár — fájdalom — kisebb számban meglevő magyarfajta szarvasmarha anyag kiválóan alkalmas a haszonnali munkálkodásra, a kitenyésztésre s ezzel vagyonosodásunk, nemzeti önértékünk, haloványuló dicsőségünk emelésére!

Rajta tehát Gazdatársak! ki-ki vegye ki magának ebből a részt! nem hiszem, nem hiszem, hogy tévedett volna halhatatlan költőnk, amidőn megírta, hogy »Csak sást nemzenek a sasok és nem szül gyáva nyulat nubia párduca!«

A tenyésztés mesterségének itt vázoltam azon módját, amellyel sikerült elérnem azt, hogy az általam eladott s most már az Erdélyi róm. kath. státus tulajdonát képező ezen javított, gyors fejlődésű magyar fajta tenyész-



Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!

Europaszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék nagyon árjegyzőket kórn!

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

szetnek tehenei darabonkint 600--750 kilogramm, a két éves bikák pedig darabonkint szintén 600--750 klg. súlyuk, correcte testalkattal s az igavonásra kiválóan alkalmas erős csontozattal, gyors mozgással és szívós kitarással; ezt a tenyésztési eljárást a tenyésztésben teljesen otthonos külföld s a tenyésztés világhírű mesterei, az angolok tulajdonképpen nem »beltenyésztés«-nek, hanem kellő alkalmas időben megkezdett és huzamos ideig folytatott »rokon tenyésztés«-nek nevezik.

Hogy pedig ennek tudatában mégis mindent a »beltenyésztés« kifejezést használtam, ez készakarva azért történt, hogy a forma végett a lényeg fel ne áldozzam — és már ab ovo megértethessem magamat hazánk és jelen szűkebb körű hazánk (Erdélyrész) népies és nem népies tenyésztői túlnyomó azon többségével, akik e »tenyésztés«-nek külföldi irodalmát nem tanulmányozhatták (sajnos nekünk ilyen még nincsen), tehát a »terminus technicus« kifejezések szabatoságában sem jártasak s akik így azt a tenyésztési módot, amelyet én hazánkban egyedülállóan követtem s a miképpen kitűnt. Gnrnyeszegnek is hasznára ajánlottam, éppen úgy általánosan »beltenyésztés«-nek nevezik, amiként a »padlást« »hiú«-nak, a »tengeri«-t »töröküzű«-nak, a háztartás és konyha részére szükséges kellékek raktárát »kamara« vagy »spájz«-nak stb., stb. szokták általánosan nevezni.

Mindazokat tehát akiknél a »beltenyésztés« kifejezés zavarólag feltűnhetett, a jó ügy érdekében szives elnézésre s ezen utólagos correctió tudomásul vételére kérem.

Kolozsvárt, 1912 január hó 8-án.
(Vége.)

„A magyaróvári Szarvasmarhatenyésztési Egyesület“ 1910–11-ik évi működése.

Hazánk ezen régi ilyenmü egyesületének a múlt év szeptember 30-án záródott le 15-ik ülése. Ezen üléstől szóló megküldött — nemesebb tenyészállatok fotográfiájával és származásának feltüntetésével díszített — jelentésében számol be hűségesen Ujhelyi Imre gazdasági akad. igazgató, az egyesület megalapítója, felügyelője, intéző és mozgató lelke, múlt évi sáfarkodásáról.

Örömmel lapozgathatja a jelentést mindenki, akit az állattenyésztés csak egy cseppet is érdekel, de különösen hasznos dolgokat olvashat ki belőle az, aki állattenyésztéssel bármimódon is foglalkozik, aki a népies állattenyésztést irányítja, szereti, aki a kisgazdák jólétére, vagyonosodására befolyást gyakorolhat, vagy ezeket a szívén viseli.

Ezen jelentés minden egyes sorából s egyáltalán az egyesület működéséből kitűnik az, hogy mi lehet helyes út és mód bizonyos körülmények mellett, mely az állattenyésztés emeléséhez, fejlesztéséhez vezethet, mi lehet egy helyesen megállapított cél, melyért érdemes küzdeni és hogy mily utánjárással és körültekintéssel, nem kapkodva kell eljárnia annak, aki a célt meg is akarja közelíteni.

Az egyesület célja a szarvasmarhate-

nyésztést — a tejtermelésre való tekintettel — hasznosítási irányba terelni s a tenyésztett állatokat és az általuk termelt anyagokat lehető kedvezően értékesíteni.

Az állattenyésztés emelése érdekében az egyesület a tenyészállatok kiválasztásánál a termelés nagyságát veszi mindig irányadóul, ugy az apa-, valamint az anyaállatoknál. A nemes verseny előmozdítása érdekében díjazással egybekötött tenyészállatvásárokat tart és tejelőversenyeket rendez. Ezenkívül az állattenyésztés létalapját képező takarmánytermesztés fokozásával, a kereskedelmi takarmányok olcsó áron való beszerzésével, közvetítésével játszik kezére az egyesületi tagoknak. A termelt anyagok jobb értékesítése céljából tejszövetkezeteket létesített, ezenkívül a yorkshirei sertésnek tenyésztését, baromfiak közvetítését is felkarolja.

Ezen működési keretben a most lezárított 15-ik üléstévében igen szép sikereket ért el az egyesület.

25 darab bikát közvetített, illetőleg adott ki a községek részére, melyek nemes tenyésztekből és még inkább tejelés tekintetében kitűnő családokból származtak. Ezen 17500 korona értékben vásárolt bikák 30%-os állami kedvezmény mellett jutottak a községek birtokába és pedig az uralkodó szájs- és körömfájásra való tekintettel, ezuttal nem a szokásos árverés útján, hanem kiosztással.

Különösen szép sikert ért el az egyesület és méltán mondhatja diadalának és a helyes irányban való haladás elismerésének, a tagok bikáinak árverés útján való értékesítését, mivel idegen tenyésztőknek, gazdasági felügyelőségnek kiscgazdái által nevelt 35 drb. tenyészbikát tudott eladni, 12—25 hónapos korban átlag 1033 korona árban. Legalacsonyabb ár 600 korona volt, míg egy 1/4 éves bika, melynek anyja a tejelő versenyben I-ső díjat nyert, 3000 koronáért cserélt gazdát, ami, tekintve, hogy kiscgazdának tenyésztéséből származó állatról van szó, maga is elég bizonyítéka az egyesület eredményes működésének.

Sajnosan emlékezik meg a jelentés Msonymegye — melynek egész területére kihat az egyesület működése — állatállományának csökkenéséről, ami a megelőző évek rossz takarmány termésében és az uralkodó szájs- és körömfájásban leli magyarozatát, melyek miatt mintegy 6000 darabbal fogyott meg a szarvasmarhaállomány az utolsó években.

És habár módjában állott volna az egyesület vezetőségének, állami segítség igénybe vételével az állomány ezen csökkenését idegen állatok, tehének vásárlásával részben mérsékelni, mégsem tette azt es pedig helyesen, azon indoklással, mivel az itthon aránylag kisebb áron beszerezhető, hasonlóan simmenthali jellegű pirostarka állatoktól a tejelésben elért eddigi kedvező eredményét féltette, eredeti pirostarka állatot pedig a rendelkezésre álló összegből keveset importálhatott volna, mely tényleges szaporulatot nem idézhetett volna elő, az egyesületi tagok állatállományában. Ezek mellett azonban a magas beszerzési ár nagyon is emelte volna az állatokban rejlő tőkét, mely a tej után aligha hozta volna meg a kellő kamatot.

Olcsóbb borzderes marhák, valamint az újabb importok útján bekerült bőtejelő állatok beszerzésére is lett volna alkalom. Ettől azonban szintén tartózkodott az egyesület vezetősége, nem akarván előre nem látható eredményű kísérletekbe bele vinni kiscgazdait,

És ebből tűnik ki különösen az egyesület helyes politikája, mely egyrésztől óvja tagjait a felesleges kiadásoktól, másrésztől a már sok fáradsággal elért eredményeket kétséges kísérletekkel veszélyeztetni nem kívánja.

Az állatállomány egyöntetőségének előmozdítása céljából 3 üsződíjazást rendezett az egyesület, melyen 1500 korona jutott a gazdák kezéhez, a földmívelésügyi miniszter adományaként. Ezen díjazásokon 76 gazdának 86 drb. 1 1/2 éves üszője lett elővezetve, melyből 58 drb. (67%) lett egyszerűen díjazva is.

Mint az egyesület kitűzött célját — a tejelőképeség fokozását — leginkább szolgáló működését, tejelőversenyt, két községben tartott az egyesület. A verseny 1 évig 1910 február 1-től 1911 január 31-ig tartott mindkét helyen. A verseny alapját képező próbafejés, külön ellenőrzés mellett és csak a tejmenyiségre való tekintettel havonként egyszer és pedig a tulajdonos tudtán kívüli időben eszközöltetett. Ezen tejelő versenyeken elért eredmények mutatják meg leginkább a kitűzött cél felé való haladást, amennyiben még az, 1901-ben tartott ilyenmü verseny alkalmával 23 drb. versenyző tehén 2304 liter tejet adott átlag, addig a mostani verseny alkalmával, a szájs- és körömfájás dacára, 51 drb. tehén átlag 3377 liter tejet produkált. Így a két község állatállományánál 1000 liter tejnél több lett a tej szaporulat 10 év alatt. Ez mindenesetre a helyes tenyész kiválasztásnak s különösen pedig a származás tekintetében körültekintéssel megválasztott apaállatoknak köszönhető, de mindenesetre hozzájárult ehhez maga a nemes versenyre buzdító tejelőversenyek ismétlődése is. A díjazáshoz a földmívelési miniszter 1346 koronával járult.

Az egyesület keretében álló tejszövetkezetek a lefolyt üléstévében hatalmas működést fejtettek ki, ami a beszállított tej mennyiségéből és értékesítéséből látható.

A megindulástól számítva maximálisan 21 tejszövetkezet volt működésben, mely a lefolyt évben 17-re redukálódott, minek oka a megfelelő vezető egyének hiányában keresendő.

Dacára a szövetkezetek és ezzel kapcsolatban az üzletrészeknek 230-al való apadásának, a 3315 üzletrész után a beszállított tej mégis 3,079.519 liter volt, 135.981 literrel több, mint a megelőző évben. Ez mindenesetre gyönyörű eredmény, mert a takarmánytermés sem volt kitűnő, az abraktakarmány ára is emelkedett s a szájs- és körömfájás miatt is apadásra lehetett kitérés.

És bár a literenkénti kezelési költség is, 1.73 fillérről 1.98 fillérré emelkedett a magasabb munkabérek és amiatt, mert a több munkát és figyelmet érdemlő sajtgyártás is kiterjedtebb mértékben üzemelt, mégis a tej tiszta értékesítése a lefolyt év teje értékét is számításhoz véve a me előző évi 14.20 fillérről 14.81 fillérré emelkedett, amiért a bevétel a 486.074.89 koronát érte el, ami egy-egy üzletrésze 146.63 korona bevételt jelent, amivel szemben a múlt évi 119.49 K bevétel áll.

A kedvezőbb értékesítési viszonyok mellett ezen több jövedelem pedig főleg abban is leli magyarozatát, hogy mindinkább attértek a jövelmezőbb friss tejértékesítésére és sajtkészítésre és redukálták a vajkészítést azon tapasztalaton okulva, hogy azon szövetkezetek melyek tisztán vajot készítettek, legalacsonyabb áron értékesítették a tejet. Hét waggonnál több sajtot készítettek a szövetkezetek, s ily alakban a tej literje tisztán — a sajt-ke-

Legnagyobb választék és legjutányosabb áron kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kényes és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyegny raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.



Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szőnyeggyártással készítenek, olcsó áron kapható. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebéd- és futószőnyeg, gyapjú és csipkegyöngyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedül forrattára.

zítással foglalkozó szövetkezetek 278 fillér
zelési költségének leszámítása után — 1813
_lérrel értékesült és 100 liter tejből 1033
kgr. érett sajtot készítettek. Ezzel szemben
egyeeül vajgyártással foglalkozó szövetkeze-
te k maximalisan csak 1222 filléren értékesi-
tették a tejnek literjét.

Igen kedvező adatokat tüntet fel a je-
lentés a takarmánymagvak, műtrágyák közve-
atésénél, a műtrágyázási l... eteknél is, va-
s mint a sertéstenv... fejlesztésénél is,
mennyiben 300 a... yokshirei tenyészko-
s 7 drb. kant osztott ki a tagok között 30
zázalék, illetve a kanokat 50 százalékos ár-
kedvezmény mellett.

Ily kedvező eredményeket mutat fel az
gyesület Ujhelyi vezetése mellett, miért is
méltán hajthatjuk meg előtte az elismerés
szlóját már csak azért is, mert régebben
elismerte és alkalmazta is a szövetkezeti esz-
mékben rejlő nagy kincset, felhasználván ehhez
a mosonmegyei nép nagyobb foku intelligen-
ciáját és a kedvező földrajzi fekvés folytán a
jobb értékesítési és piaci viszonyok kiakná-
zását.

A mi erdélyi viszonyainkra vonatkozó-
lag e jelentésből azon megszívlelendő tanul-
s ágot vélem kiolvasni, hogy habár a mi szarvas-
marhaállományunk a tejjgazdasággal kapcsoló-
s állattenyésztés felkarolására kevésbé al-
kalmas, népünk ilyen irányú fogékonysága sem
olyan, mint a mosonmegyei, földrajzi hely-
zetünk is más, mégis, tekintve a kolozsvári
nagyobb fogyasztási gócpontot, ahol a tej- és
tejtermékek mindig biztos vevőre találnak, a
tejjgazdaságok fejlesztése szövetkezeti alapon
nagyon is háládatos.

Erre vonatkozólag pedig mintegy kinál-
kozik azon mód, hogy a Kolozsvár környé-
kén lévő községekben s egyáltalán mindenütt
ott, ahonnan a friss tejnek beszállítása Kolozs-
várra könnyen eszközölhető, a szarvasmarha-
tenyésztés iránya a tejelésnek megfelelő le-
gyen, s ezen helyeken tejszövetkezetek ala-
kíttassanak, melyek kolozsvári központtal egy-
séses szövetséget alkotnának, ahová a tejet
beszállítanák, ahol részint friss állapotban,
részint tejtermékek alakjában értékesítenék
az. Ezzel nagy szolgálat volna tehető nemcsak
a szarvasmarhatenyésztés emelése és így nép
vagyonosodása érdekében is, de a Kolozsvár-
rott uralkodó tejjenség is szanálható volna ily
uton.

Sztankovics János.

A sorbatrágyázással Erdélyben elért eredmények ismertetése.

IV.

Zab sortrágyázás.

A zabbal 1911-ben Erdélyben végzett
összehasonlító sorbatrágyázási kísérletek közül
az alábbi gazdaságokból sikerült a kísérletek
eredményeit összegyűjteni.

1. Fodor Ödön ladamosi gazdaságából.
A kísérletet maga a tulajdonos hajtotta végre.

2. Kincstári birtokkezelőség alsódetre-
hemi gazdaságából. A kísérletet Páll Károly
birtokkezelő végezte.

3. Kincstári birtokkezelőség fehéregy-

házi gazdaságának bekuzai részéből. A ki-
sérletet Elekes Imre birtokkezelő végezte.

4. Szász István novolyi gazdaságából.
A kísérlet végrehajtója maga a tulajdonos volt.

5. Szabó József-féle gazdasági iskola
tordai gazdaságából, a kísérletet Galos Zoltán
tanár eszközölte.

Az egyes kísérleteknél eszközölt meg-
figyelések a következők voltak.

1. A sorbatrágyázva vetett zabot csak a
trágyázatlanul vetettel hasonlítottam össze. A
sorbatrágyázás a kelésre károsan nem hatott,
mert a sorbatrágyázott zab szépen kelt. *A sorba-
trágyázott zab hamarabb érett, sokkal nagyobb
termést adott és szebb, fejlettebb szemeket.* (La-
damos.)

2. A zabot őszi szántásba, tavaszi foga-
solás után vetettem. *A sorbatrágyázott igen
szépen kelt és rohamosan fejlődött.* A kísérleti
táblák között a fejlődés alatt különbség nem
volt észlelhető. (Alsódetrehem.)

3. A kísérlet mindenegyes tábláján meg-
látszott a kései májusi vetés és a májusi
nagy szárazság káros hatása. A kelés, bokro-
sodás igen gyenge volt, a tartós szárazság
következtében és azt a vetés mindvégig meg-
silylette. Általában az egész tábla igen gyenge,
tuzás nélkül mondhatom, a leggyengébb volt
az összes zabtábláink között, ami leginkább a
késői vetésnek tudható be. Hozzájárul termé-
szetesen a talajsoványsága is, ugyanis a gaz-
daság zabföldje régi háromnyomásos határba
esik, silány termőerőben van, istállótrágyát
soha nem kapott. A nitrogén hiánya miatt a
szuperfoszfát foszforsava megfelelően érvénye-
sülni nem tudott. *Hogy közvetlen a maghoz
adott műtrágya ártott volna a csirázásnak, azt
egyetlen esetben sem tapasztaltam,* mert a zab
ugy kelt az egyik táblán, mint a másikon.
(Fehéregyháza.)

4. A trágyázatlan és sorbatrágyázott zab
között a kelésben szembetűnő különbséget
nem láttam ugyan, de azt igenis tapasztaltam,
hogy a *sortrágyázás a kelésre károsan nem
hatott.* A további fejlődésben különbséget nem
állapítottam meg, de a szemtermésben igen,
még pedig *a sortrágyázás javára.* (Novoly.)

5. A sorbatrágyázás a csirázásra káro-
san hatott. A további fejlődésben különbség
nem mutatkozott, a vetés ritka és gyenge
maradt. A gyenge terméseredményt annak tu-
lajdonítjuk, hogy a sorba adott műtrágya
mennyisége talán sok volt. A jövő év tavaszán
a kísérletet az adandó műtrágya mennyiségére
nézve óhajtjuk bizonyos kombinációval meg-
ejteni. A termésben a szórvtarágyázott par-
cella nagyobb termést adott. A minőség ugy
a sorba, mint a szórvtarágyázott parcellán jobb
volt, mint a trágyázatlanon. (Torda.)

A trágyázás utolsó éve az egyes gaz-
daságokban — kivéve a tordait, ahol 1908-

ban volt a terület istállótrágyázva — meg-
állapítható nem volt.

Az ismertetett zab sorbatrágyázási kísér-
letek eredményei szerint a sorbatrágyázás,
mely a Rekord II géppel lett végezve 26—
500 kgrm.ig terjedő terméstöbbletet idézett elő
a szemtermésben. Kivételt képez a tordai ki-
sérlet, ahol a sórtarágyázott zab kevesebb
szemtermést adott, mint a trágyázatlan és a
szórvtarágyázott zab. A kísérletező okát adni
nem tudja ennek, valószínűleg azonban annak
tulajdonítja, hogy sok volt a sorbaadott 100
kgrm. szuperfoszfát, miért is a tavasszal újabb
összehasonlító kísérleteket fog végezni. Hogy
mi idézte elő ezen egyetlen esetben a ked-
vezőtlen eredményt, azt a sorbatrágyázás kö-
rülmeényeinek ismerete nélkül megmondani ba-
jos, de, hogy valami különleges mellékkörül-
mények játszottak közre az bizonyos, mert a
zabnál hasonló esetről nem tudok tudok. A
sorbatrágyázás kérdésének tisztázása szem-
pontjából azonban nagyon kívánatos lesz, ha
a kísérletező újabb kísérlet tárgyává teszi ezt
és részletesen ismerteti annak idején az újabb
elért eredményeit.

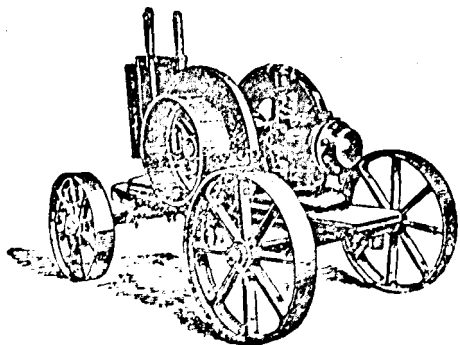
A többi kísérlet eredményei közül a leg-
nagyobb szemterméstöbbletet és a legnagyobb
jövedelmet is a ladamosi gazdaságban érték
el, csak az a kár, hogy ebben a gazdaságban
nem állapították meg a szemtermés minősé-
gét és a szalmatermés mennyiségét.

A novolyi gazdaságban a sorbatrágyá-
zással elért terméseredmények husz kataszt-
rális hold termésmennyiségéből lettek meg-
állapítva.

Az alsódetreheimi és fehéregyházi kísér-
letek eredményei nagyon figyelemreméltó mó-
don lettek Szász István felügyelő utasítására
beállítva és dacára a műtrágya érvényesülé-
sét meggátló ama körülménynek, hogy az idő-
járás kedvezőtlen száraz volt, az eredmény
mégis kedvező volt a műtrágya javára. A ki-
sérletek eredményei szerint a sorbatrágyázás
mindkét helyen tekintélyes mértékben növelte
a szemtermést, nemcsak a trágyázatlan
szemben, hanem a szórvtarágyázottal szemben
is, pedig sorba mindenkor a szórva adott szu-
perfoszfátnak csak fél mennyisége lett elvetve

A sorbavetett műtrágyával elért termés-
többlet nem csak a szemtermés mennyiségét,
hanem annak értékét is növelte. *Míg a szórva
adott műtrágya a trágyázás költségeit sem fe-
dezte, addig a sorbaadott félmennyiség nemcsak
a költségeket fedezte, hanem még jövedelmező is
volt* és a trágyázatlan szemben elért termés-
többletének az értéke 389—1474 korona, a
szórvtarágyázottal szemben pedig 596—2166
korona volt.

A terméstöbblet értékének számításánál
a zabot métermázsánként 18 koronával vet-
tem fel



Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

G N O M

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

magánjáró benzín- és
nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2579

A végrehajtott kísérletekre vonatkozó termelési adatokat az alábbi táblázatos kimutatás tünteti fel:

Sorszám	A kísérletezés helye	A talaj minősége	Az elővetemény neve	A talaj megmivelése (szántások, fogások száma stb.)	A vetés			A trágyázás neme	Szem termés 1600 öfön kgrm.	Sorba vetett műtrágyával elért terméstartalom								Hektoliter suly kgrm.
					A vetés ideje: hó és nap	Az érés	A trágyázás			mennyisége				értéke				
										trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal	trágyázatlan	szórva trágyázottal	
										s z e m b e n								
				kilogramm				korona										
1.	Ladámos	homokos agyag	buza	őszi szántás tárcsázás, boronálás	III/20	VIII 8	—	trágyázatlan	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Alsódetrehem	agyag	tengeri	őszi szántás tavaszi fogasolás	III 21	VIII 12	—	trágyázatlan	907	—	—	—	—	—	—	—	—	46
					"	"	III/21	50 kg. Sph. sorba	1021	114	—	93	—	14 74	—	21 66	—	46
					"	"	—	00 kg. Sph. szórva	928	21	—	—	—	—	6 92	—	—	46
					"	"	III/21	60 kg. Sph. sorba	1023	116	—	70	—	13 39	—	17 48	—	46
					"	"	—	120 kg. Sph. szórva	953	46	—	—	—	—	4 45	—	—	46
					"	"	III/21	75 kg. Sph. sorba	1025	118	—	59	—	12 17	—	17 17	—	46
					"	"	—	150 kg. Sph. szórva	966	59	—	—	—	—	5 00	—	—	46
3.	Fehéregyháza	agyag	tengeri	tav. szántás fogasolás	V/9	VIII 31	—	trágyázatlan	302	—	—	—	—	—	—	—	—	45
					"	"	V/9	50 kg. Sph. sorba	328	26	—	—	—	—	1 10	4 88	—	45
					"	"	IV/20	100 kg. Sph. szórva	328	26	—	—	—	—	6 02	—	—	45
					"	"	V/9	60 kg. Sph. sorba	376	74	—	4	—	5 83	—	5 96	—	45
					"	"	IV 20	120 kg. Sph. szórva	372	70	—	—	—	—	0 13	—	—	45
					"	"	V/9	75 kg. Sph. sorba	374	72	—	4	—	3 89	—	7 27	—	45
					"	"	IV, 20	150 kg. Sph. szórva	370	68	—	—	—	—	3 38	—	—	45
4.	Novoly	agyag	tengeri	tavaszi szántás, 2 tárcsázás	III 16	VIII/3	—	trágyázatlan	680	—	—	—	—	—	—	—	—	50
					"	"	III/16	75 kg. Sph. sorba	80	120	—	—	—	12 53	—	—	—	50
5.	Torda	homokos agyag	mag bikköny	tavaszi szántás, tárcsázás	III 9	VII/30	—	trágyázatlan	520	—	—	—	—	—	—	—	—	45
					"	"	—	200 kg. Sph. szórva	600	80	—	—	—	—	7 00	—	—	46
					"	"	III/9	100 kg. Sph. sorba	310	—	210	—	290	—	37 80	—	45 20	46

Ezen kísérletek eredményeiből látható, hogy a jövedelmező trágyázás szempontjából milyen fontos az ilyen kísérleteknek az eszközése.

Igen üdvös volna, ha ezen különböző módon és mennyiségben alkalmazott műtrágyának az utóhatását is megfigyelnék!

A szalmatermés eredményeit csak a fehéregyházi kísérletnél állapították meg, amely szerint *ugy a sorbatrágyázás, mint a szórva-trágyázás útján adott szuperfoszfát emelte a szemtermést is.* A trágyázatlan zab adott 38; a 50 kgrm. Sph. sorba és a 100 kgrmmal szórva-trágyázott 42; a 60 és 75 kgrmmal sorba és a 120 és 150 kgrmmal szórva-trágyázott pedig 46 keresztet (egy keresztben 13 kéve volt.

Ha ezen kísérleteknél összehasonlítjuk a talaj előkészítésének módját és a vetés idejét, feltétlenül szembetűnik, hogy a termésmennyiségek mennyivel nagyobbak és a szuperfoszfát mennyivel jobban érvényesült az őszi szántásba korán vetett zabnál, mint a későn és tavaszi szántásba vetettnél.

A végrehajtott kísérletekre vonatkozó termelési adatok szerint a sorbatrágyázás érdemlegesen figyelembe jöhet a zab műtrágyázásánál.

(Folyt. köv.)

Juhász Árpád.

A vérfejú csabair.*

Latinul *Poterium sanguisorba* vagy *Sangvisorba minor*, németül *Klein Braunnelle*, vagy *Bibernelle* vagy *Pimpinelle*.

Évelő. A régi magyar irodalomban „vérfőnek” is hívták és „csabaüröm”-nek is nevezték, mivel a gyógyászatban is használták.

Lippay magyar író szerint: „Akinék a vére foly, csak kezébe tarcha a gyökerét, ugy,

* Mutatvány e. Dorner Bélának „Kaszáló és legelőjavítás” cím alatt közelebb megjelenő szak-könyveiből (Kapható a szerzőnél Bpest. földmívelésügyi miniszterium.)

hogy megmelegüljön, megállítja azt az”. De régente a háztartásnál mint emberi eledel is szerepelt, mert gyen e leveleit salátának használták, sőt borba is tették fűszernek. *Lippay* szerint: „Borba tenni és róla innya kedvesebb, mert annak jó dinnye szagot és ízt ad, mintha megfűszerszámozták volna”.

Angolországban azonban takarmányul használták már az 1780-as években. Angol forrásból merit *Pethe Ferenc* is, midőn e növényről, mint a rét és legelő takarmányáról így beszél 1805-ben kiadott könyvében:

„A pimpinellát (*Poterium sanguisorba*) ugye szép neve van? mely rá néze igen tizfra plánta, ugy ül ott mint egy nagy bokor petreselyem. Juhlegelőnek veti, vagy vetette inkább ezelőtt az ánglus. Ez nem annyira takarmány, mint orvosság, állandó lóherek közzé, mint már a lutzernába, nem árt egy keveset vetni; de nem árt: *nem vetni is.* Ez a plánta télen által is zöld a hó alatt.

Egy 1820-ben megjelent takarmánytermelési német szakkönyvbe *Kreyssig* azt írja e növényről, hogy a gazdára fontos növény, juhok számára kiváló takarmányt ad.

Ezen növény időjárás és talaj iránt nem válogatós, száraz fekvésű, silány talajon telepedik meg és inkább a száraz hegyoldalkat választja, de sík földön is megél, csak legyen a talajban némi mésztartalom. Magasabb hegyeken már ritka.

Nálunk vadon is előfordul, de Angol, Francia és Németországban cultiválják is és vadon is sűrűn tenyészik.

Ezen növény oly hatalmas fejlődési és alkalmazkodási képességgel van ellátva, mivel kevés mezőségi növényünk bir.

Szivósan tenyészik rossz, vagy jó helyen, de míg sovány helyen kiesi és alacsony marad, addig jobb talajon ő is nekilendül és 60 cm. magasságra is felnő, ugy, hogy egy jó kaszálást is ad. Tiprást, legelést jól bírja, gyorsan sarjadzik.

Erdélyben sovány köves incultur hegy oldalokon is megél, illetve sokszor a sokféle főmagból majdnem csak ő volt a legkitartóbb és új tenyészési helyével leghamarabb megbarátkozó.

Itt tanultam ezen hálás növényt megismerni és értékét megbecsülni.

Nagyon jó tulajdonsága az is, hogy enyhébb télen, vagy a hótakaró alatt is zöld marad és alig futott le a hegyoldalról a tavaszi erősebb napsugárra a hó, rövid idő múlva már ezen növény kezdett életre éledve fejlődni és a legelső tavaszi juhlegelőt szolgáltatni.

Száraz nyarat kitűnően átvegetálja, mert gyökerét mélyen a földbe ereszti (mélyebbre 1 méternél is) és az altalaj nedvességéből szerzi vízszükségletét.

Igy nemcsak mint takarmánynövény jön számba, hanem mint *Melioratívus* növény is, mert terméketlen, inkultur, parlagföldek föltáráására és följávitására kiválóan alkalmas és mivel gyökereivel az altalajt is fölporhanyítja és utána igényesebb növények termelésére alkalmassá teszi.

Ezen hálás növény tehát sokkal nagyobb megbecsülést érdemel, miut a minöben eddig része volt.

A mezőn kitartó, 8—10 évig is marad egy helyen és miután sok magot termel és azt könnyen hullatja, így magvetés által is szaporodik. *Cultura* alá véve azonban másféle növényekkel kell vetni, mivel különben ritka gypet alkot.

Szára egyenes, kissé megfásul, levelei hasonlítanak a petreselyemhez, virágzata gömbö alakú, zöldes-piros színűek, magva négyszögletes, barna, szuros, bőrös magtokban van, könnyen és gyorsan csirázik. A baltacimmal egy társaságban szokott élni, így magva sokszor a baltacimközé kerül.

Egyetlen baja, hogy *jüszerrillatu* az egész növény, mely annál erősebb, minél jobb és

humozusabb talajon nő és viszont minél soványabb talajon él, annál kevésbé vehető ezen fűszeres illat és íz nála észre. (Én Erdélyben a sovány talajokon nőtt növényen tényleg kevésbé éreztem ezt, mint pl. Lovránában a tengerparti villák parkjaiban intenzív napfényben és trágyázott talajon nőtt növényen, vagy a Dunántúli legelőkön.)

Szénában — tehát megszártva — és a mezőn többféle fű között elkeveredve ezen fűszerillat elmosódik és az állat már jobban megesi. A juhok különben — melyek folytonos náthában szenvednek, tehát szaglászuk is tömpább, mint pl. lovak vagy marháké — a növényt szívesen megesszik így is, úgy is. Kopár, silány hegysíkságokon nőtt mezőn pedig nem szoktunk simmentháli vagy hollandiai drága tehéneket legeltetni.

Miután magva kereskedelmi áru (és olcsó) így a fűmágykeverékekbe kisebb arányban 5—8% bevenni, vagy holdanként néhány kilogrammot pótléknak éltetni nagyon ajánlhatom, kaszálóknál nem annyira, mint legelőknél és annál inkább, minél silányabb talajjal van dolgunk.

Egy fajtája a közönséges vagy orvosi csabair, Sangvisorba officinalis, (Braunelle) mely teljesen hasonlít az előbbihez, tulajdonságaiban is megegyezik vele, csak az a különbség, hogy ez már a hegyvidék magasabb fekvésű nedves helyeit keresi és inkább a nedvesebb mezőkön él, nagyobb és annál sokkal fűszerebb, úgy, hogy ezt már az állat tényleg nem szívesen eszi. Ennek virága sötétebb piros és élénkebb színű.

Nevét onnét kapta, mert gyökerének főzetét torokgyulladásnál összehúzó szernek használják és vérállító szernek is.

IRODALMI SZEMLE.

Az erdő, annak művelése, hasznai, védelme és rendezése. Irta: Földes János. A »Köztelek Olcsó Könyvtára« III. évfolyamának 9. és 10. füzeté. 28 ábrával. Ára 1 korona. — Az erdőgazdaság szoros összeköttetésben áll a mezőgazdasággal, ennek sok esetben szerves kiegészítője. Magyon sok gazdának többé-kevésbé az erdőgazdálkodás is munkakörébe tartozik és így szüksége van erdészeti szakismeretekre. Különösen áll ez, ha az erdőt nem mint egy összetett forgalmat tekintjük, hanem azt elemeire — az egyes különálló és sok egymás mellett levő fára — felbontjuk. Ha az erdőgazdálkodásban nagy átlagban észlelhető is az örvendetes haladás, a fejlődésnek, a nagyobb hasznosításnak még tág tere nyílik ma is. Éppen azért az erdészeti szakismereteknek a terjesztésére a legszélesebb körben szükség van, annál is inkább, mert még a megfelelő mezőgazdasági elméleti és gyakorlati szaktudással bíró gazdák erdészeti ismeretei is a legtöbb esetben hiányosak és kiegészítésre szorulók. Éppen ezért valóban hasznos munkát végzett a szerző, amidőn megírta és az OMGE könyvkiadóvállalata, amidőn kiadta ezt a füzetet, amely kiváló szakszerűségénél, gyakorlati irányánál és sikeres kidolgozásánál fogva alkalmas arra, hogy a gazdaközönség körében terjessze az okszerű erdészeti ismereteket, de hasznos szolgálatokat tehet az intelligens gazdák erdészeti szaktudásának fejlesztése terén is. A füzet tartalmát illetőleg tájékoztat nyújthatnak a fontosabb fejezeteknek alább felsorolt címei: Erdők kiterjedése és eloszlása. Erdőt alkotó fajok, Az erdőalakok, Az erdők felújítása és ápolása, Az erdő használata, A mezőgazdaságot gyámolító mellékhasználati tárgyak. Leginkább ipari célokra

szolgáló mellékhasználati tárgyak, Egyéb mellékhasználati tárgyak, Az erdő védelme, Az erdő rendezése, Az erdő közvetett hasznai. Ezt a gazdag anyagot felölelő, érdekesen és áttekinthetően megírt füzetet 28 ábra teszi élénkebbé és érthetőbbé.

Megrendelhető a »Patria« r.-t. könyvkereskedésében Budapest, IX, Üllői-ut 25.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A tej hűtése közvetlenül a fejés után
Milano városa egy szabályrendelettel arra kötelezi mindazokat a termelőket, kik a városba élelmezési célokra tejet szállítanak, hogy a tejet közvetlenül a fejés után az istállóban lehűsék. Ezen rendelkezés a termelők részéről nagy ellenzésre talált. A termelők által a szabályrendelet ellen felhozott ellenvetésekre Menozzi tanár, az egészségügyi hivatal tönkö választott a Bulletin del' Agricoltura legutolsó számában. Azt mondja: Egyedül azon érv érdemel megfontolást, hogy a közvetlen hűtés által 2—3 százalék elvesz. Ez azonban nem áll, mert súlyban legföljebb 0.5 százalék vesz el, ha elővigyázatosak vagyunk és a tejet kellően lefolyni engedjük. Ezen mennyiség megfelel annak, amely a hajcsövesség törvényénél fogva a nyílásokhoz tapad és amely azután az öblítésre használt vízzel távozik. Mindazonáltal ezen mennyiség nem vesz el teljesen, ha az öblítővizet malacok táplálására használják. Ugyancsak ez alkalomból rámutat Menozzi tanár arra is, mennyire illogikus a tejet irtartalom szerint eladni, amely körülmény önkéntelenül is a tej megkeresztelésére vezet. Idézi több amerikai városnak példáját, melyek nem lévén képesek a tej ellenőrzését erélyesen keresztül vinni, megelégszenek néhány találmányra vett minta vizsgálattal és visszautasítanak minden oly tejet, mely köbcentiméterenként több mint 10,000 csirát tartalmaz. Ez maga után vonja közvetlenül a fejés utáni hűtés és a tejnek hidegen való további eltartását is.

+ A húsfélék romlandósága. A gazdaságban gyakran előfordul, hogy a hasznos háziállatokat valamely fenforgó betegség folytán hirtelen, — mint mondják — kényszerből húsrakellértékesíteni. Az ilyen kényszerből vágott állatok húsát — ha a husvizsgáló a közfogyasztásra alkalmasnak minősíti, — hamarosan fel kell használnunk. Az ilyen beteg állatok húsában többért tartalmaz, mint az egészséges (következőképp jól elvérzett) állatok húsában, a minék okáért a hús hamarabb bomlik. A kényszerből vágott állatok húsában semmiképp sem alkalmas a besózásra, vagy kolbász gyártásra.

A húsfélések elhelyezésére is nagy gondot kell fordítanunk, mert a meleg, nedves levegőben vagy netán még tisztátalan helyiségben csakhamar megromlik. Nedves helyen gyakran szürke vagy zöldes penész rakódik a husra.

Nagyobb husdarabot egyáltalán nem célszerű halomba rakni, mert a hús ilyképen hamarosan erjedésnek indul. Nem célszerű a húst közvetlenül természetes jégre tenni, a természetes jó ugyanis baktériumokkal szennyezett lehet. A jégálló baktériumok azután a husra is káros hatást fejtenek ki. A romlott húsfélések élvezete az ember veszedelmes betegségét okozhatja. Így kivált a rothadt húsfélék igen veszedelmesek. A rothadt húsfélék rendszeren kellenetlen szagot terjesztenek, az ilyen húsféléken a hús közti zsírszövet zöldes színt ölt, a hús rézvörös színűvé válik, sokszor egészen szétmállik. Hasonló képen a kolbászfélék is szellős, tiszta és száraz helyen helyezendők el, mert ezek csakugy megromolhatnak, mint a fel nem dolgozott hús. Ha a kolbászfélék töltelékül rothadt húst használunk, a belőle készült kolbász természetesen szintén csak romlott áru lesz; e kolbászok romlottsága ugyanolyan jelekről ismerhető fel, mint a hús rothadt volta. A kolbász azonban utólagosan is megromolhat. Az ilyfajta kolbászok szaga is, ize is keletlenül édeskés; ez a hiba a nem

szakavatott embernek gyakran fel sem tűnik. Lehet a kolbász avas is, amikor a töltelékbe levő szalonna részek sárgásak vagy piszkos-sárga színűek, az ilyen kolbászok szuros szaguk.

Konzerválási célra jó a konyhasó, nem célszerű azonban salétromot használni, mert egyfelől árt az ember egészségének, másfelől a salétrommal konzervált húsfélésegen nehezebben ismerhetők fel a rothadás jelei. A sók általában alkalmasabbak a konzerválásra, mint a savak.

Ügyelni kell arra is, hogy a húst tiszta helyen dolgozzák fel és az egyének, kik ezt végzik, egészségesek legyenek. A typhs betegségből felépülő egyéneknek egy ideig nem szabad húst feldolgozni, mert ezek a húst könnyen befertőzhetik s a hús után a fogyasztóknak typhosus betegségét okozhatják.

+ A Magyarországon termelt dohányfajták. Magyarországon általánosságban háromféle dohányfajt termesztenek, melyek egymástól úgy alak, mint belső értékre nézve különböznek.

1. A legnagyobb mennyiségben az ugynevezett nehéz, vagy közönséges leveleket termelik. Ezekből nyerik a közönséges vagy belföldinek nevezett szivarokhoz való boríték-, burók- és bélanyagot, míg ezeknek csekélyebb minőségű részéből a közönséges pipadohányokat gyártják. Ezen legismertebb közönséges levelfajták közé tartozik: a szamosháti, szegedi, rózsza és kigyósi kubadohány.

2. Már kisebb mennyiségben termesztenek a könnyű, vagy kerti dohányt, dohányt, melyhez az u. n. muskotály is tartozik. Ezek adják a szivarka és finomabb minőségű pipadohányokat. Ilyenek: a rétháti, verpeléti és a muskotálydohányok: a csetneki, gálócsi szentandrási stb.

3. Legkisebb mennyiségben az ugynevezett kapadohányt — a nép nyelvén: ibolyadohányt — termesztenek, amelyből kizárólag vágni és közönséges pipázni való dohány készül — még pedig akként, hogy a csekélyebb minőségű pipadohányok közé mintegy negyed vagy ötöd rész ibolyadohányt kevernek és mint ilyen kevert dohányt hozzák forgalomba.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó

az Erdélyi Gazdasági Egyesület kolozsvári osztagjának Kolozsvárt, 1912 február hó 8-án d. e. 10 órakor a Megyeház tanácstermében tartandó *intéző bizottsági* gyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnök megnyitja a gyűlést.
2. Földművelésügyi miniszter leirata: négy hetes kornál fiatalabb borjúk eladásának szigorításáról.
3. U. a.: Kolozsvármegyében tervezett községi kenderáztató telepek létesítéséről.
4. A kolozsvári 21-ik honvéd gyalogezred átirata: községi gazdasági üzemterületek kimutatása gyakorló terek létesítése okából.
5. Évi szakosztályi közgyűlés helyének, napjának s tárgysorozatának megállapítása.
6. Az 1912. évi sz. o. működési tervzet és költségvetés megállapítása.
7. Az 1912. évi járási szarvasmarha tenyészállatdíjazások tervezése.

Jelentések.

8. Az E. G. E. által felajánlott vetítógép alkalmazásáról.
9. A bonchidai gazdaköri legelőbérlet ügyéről.
10. A kolozsborsai gazdakör megalakításáról.
11. A sz. o. vasárnapi gazdasági előadásairól és tanfolyamokról.

12. A sz. o. kolozs megyei községi házi-
ipari tanfolyamairól.

13. Jelentés a kirendeltség működéséről
s más ügyekről.

14. Indítványok, javaslatok.*

Kolozsvár, 1911. január hó 31-én.

Dózsa
cs. és kir. kamarás, alispán,
szakosztályi alelnök.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Védekezés az almafák veszedelme ellen.

Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy a vértetűvel veszélyeztetett almatermő vidékeken a rovarvartani állomás hivatalnokai a védekezés szükségéről és gyakorlati módzatairól ismertető előadásokat tartsanak. Kadocsa Gyula az állomás asszisztense eddig Vas megye felsőrsi és Sopron megye nagymartoni járásában tartott előadást, a gazdaközönség élénk érdeklődése mellett. Az előadásokat folytatják.

A község közterületein összegyűlő vizek továbbvezetése. Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a földmívelésügyi miniszter, hogy a község közterületein összegyűlő vizek továbbvezetéséről való gondoskodás nem a szomszédos telektulajdonosok, hanem a község közönségének a feladata.

A földmívelésügyi minisztérium népies kiadványai. A földmívelésügyi minisztérium kiadványaiból a mult esztendő folyamán 105.114 példányt küldöttek szét, főleg kisgazdák és mezőgazdasági munkások kérelmére. Érdekes, hogy az Amerikába kivándoroltak is többször fordultak a minisztériumhoz egyik-másik könyv megküldése iránt. A földmívelésügyi minisztérium a kívánságnak mindig eleget tett. Hasonlóképpen a közös hadsereg és a honvédezek is többször kérik a minisztérium ingyenes kiadványait segédeszközzül a gazdasági kurzusokhoz. A mult év folyamán ingyenesen szétküldött kiadványok száma 11.000 darabbal volt több, mint az előző évben.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Kitüntetett miniszteri tanácsosok.** Ő Felsőge a király *Lónyay Ferenc dr.* és *Csabay Béla* földmívelésügyi miniszteri tanácsosoknak a Lipót rend lovagkeresztjét adományozta.

Lónyay Ferenc 1883-ban kezdte meg közszolgálatát. Állandóan a szőlészeti és borászati osztályban működött. Ezen szolgálati ág iránt tanusított előszeretete, szorgalma, valamint a külföldi tanulmányutakon szerzett szakismeretei révén csakhamar nélkülözhetetlen tagja lett a főosztálynak, melynek hosszabb idő óta osztályfőnöke. A szőlők rekonstrukciójának nagy munkájában, a borkereskedelem érdekében alkotott törvények létesítésében nagy része van. Ujabban a hazai borok értékesítésének fontos kérdésében szerzett kiváló érdemeket. A már eddig meglevő és még ez évben felállítandó borközpontok szervezése szintén az ő kiváló munkája. Évekig szőlészeti és borászati kurzusok előadója volt s e szakban irodalmi működése is kiváló.

Csabay Béla 1905 óta az állategészségügyi osztály főnöke. Lelkiismeretes és ered-

ményekben gazdag munkásságával, most mindön szolgálatának 30 éves fordulóján van, kiérdemelte a királyi kegy megnyilatkozását. Az állategészségügy szervezése, a sertés pestis elleni védekezés kérdésében tett körültekintő intézkedések hivatali működését és érdemét dicsérik.

— **Az Országos Borvizsgáló Bizottság tagjai 1912-ben.** A földmívelésügyi miniszter a budapesti borvizsgáló szakértő-bizottság elnökévé *Wartha Vince dr.* miniszteri tanácsos, műegyetemi tanárt, a kolozsvári borvizsgáló szakértő-bizottság elnökévé *Béldi Ákos* grótot, a budapesti bizottság tagjaivá *Drucker Jenő dr.* kir. tanácsost, a magyar szőlő-gazdák országos egyesületének igazgatóját, *Forster Elek* gyulakeszi földbirtokost, *Görgey Gyula* kamarás, tállyai földbirtokost, *Lindmayer Ferenc* székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tagot, *Koricsánszky Jánost*, az állami Miklós-szőlőtelep nyugalmazott igazgatóját és *Hertelendy Ferenc* fyrendiházi tagot; a kolozsvári bizottság tagjaivá *Josika Gábor* báró cs. és kir. kamarást, az Erd. Gazd. Egylet alelnökét, *Lászlár István* grótot, *Szentkirályi Ákos dr.* nyugalmazott gazdasági akadémiai igazgatót, *Tokaji Lászlót*, az erdélyi gazdasági egyesület titkárát és *Veisz Józsefet*, az erdélyi pinceegyesület igazgatóját nevezte ki a folyó évre.

— **Az állategészségügyi törvény reformja.** Miután az állategészségügyről szóló törvényünk már elavult s így a mai igényeket nem elégíti ki, többször fölmerült a törvény revidiálásának, vagy pedig egy új törvény alkotásának szüksége. Legutóbb a Magyar Országos Állatorvos Egyesület foglalkozott az ügygel, az állategészségügyről és az állatorvosi közszolgálat rendezéséről új törvényjavaslat tervezetet terjesztvén fel a földmívelésügyi kormányhoz. A tervezetet az erdélyi gazdasági egylet is megküldötte a Magyar Orsz. Áll. Orvos Egyesület s az E. G. E. decemberi ülésében foglalkozván a tárggyal, vonatkozó észrevételeit a mult héten már fel is terjesztette Serényi Béla földm. miniszterhez.

— **A mezőgazdasági statisztikai szolgálat újjászervezése.** Tekintettel az ország változó éghajlati viszonyaira, melynek következtében a vetés állása az aratás előtt néhány nappal könnyen megváltozhatik, ezentul csak Péter-Pál előestéjén (június 28-án) fogja a földmívelésügyi minisztérium a beérkezett jelentések alapján a búzából és rozsból várható termés első számszerű becslési adatait közzétenni. Julius hónap második szombatján közölni fogják a buza, rozs, árpa és zabra vonatkozó számszerű termésbecslési adatokat is. Hogy azonban a közönség a vetés állásáról június folyamán is tájékozva legyen, ebben a hónapban a minisztérium minősítő becslést fog kiadni. A minősítő becslésnél öt fokozat lesz. A 1 kitűnőt, a 2 jót, a 3 középserűt, a 4 gyöngét és az 5 rossz termést fog jelenteni. A minősítő becslést vármegyénként tüntetik föl. Julius második szombatján jelenik meg a buza, árpa, zab és rozs becslésen kívül az első burgonyára és tengerire vonatkozó minősítő becslés. A tengeri és burgonya első számszerű becslése augusztus negyedik szombatján jelenik meg. Szeptember második szombatján a négy gabonaműnek nagyobbára cséplési eredményeken nyugvó adataira és a tengerire, valamint burgonyára vonatkozó számszerű becslést közöl a földmívelésügyi minisztérium. A miniszter a gazdasági tudósítók behatóbb munkásságát akarván biztosítani, a szorgalmas és buzgó tudósítókat anyagi és erkölcsi jutalomban fogja részesíteni. Az újjászervezés következtében a gazdasági tudósítók száma ezernyolcszáz lesz.

— **Népies gazdasági oktatás Arad megyében.** Az Arad megyei Gazdasági Egyesület lelkesedéssel tette magáévá a földmívelésügyi miniszternek népoktatás kibővítésére

irányuló azon újabb törekvését, hogy a téli gazdasági előadásokon kívül még népies felolvasások is tartassanak a községekben. A felolvasó összejövetel rendezését Vásárhelyi József elnök irányításával Ipolyi-Keller Iván titkár végzi és eddig 16 községben 20 felolvasóval 30 felolvasás van folyamatban. A községek uri közönsége olyan lelkesedéssel vállalkozott a felolvasásokra és a felolvasások iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy az akció folytatására újabb segítséget kellett kérnie az egyesületnek a minisztertől.

— **A borászati szakoktatás reformja.** A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete által a szőlészeti és borászati szakoktatás reformja ügyében kiküldött bizottság most tartotta első ülését *Drucker Jenő* kir. tanácsos, igazgató elnöklésével. A bizottság megvitatta azt a memorandumot, melyet *Vargha Imre ny.* középponti szőlészeti és borászati főfelügyelő a bizottság kérésére kidolgozott. Az emlékirat a munkásképzéstől a borászati középiskoláig az egész szakoktatás gyökeres reformjával foglalkozik.

— **A XXII-ik dési bírákálitást a Voitéle szeszgyár udvarán és istállóiban február 26-án délelőtt 9 órától kezdődőleg tartják meg.** Díjazásra eddigelé 1000 korona áll rendelkezésre, mely az állami díjakkal még nagyobbodni fog. Bővebb fölvilágosításért a vármegyei gazdasági egyesülethez kell fordulni.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai, valamint amerikai szőlővesszők

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,
szőlővessző és oltványtelepe,
Margitta, Biharmegye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— **A borkészletek nyilvántartása.** A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete által évente kiadott bornyilvántartás idei gyűteménye, melyben körülbelül 110.000 hektoliter borkészlet van megjelölve, most hagyta el a sajtót. A borjegyzéket az összes bel- és külföldi borkereskedőknek, vendéglősöknek, szállodásoknak, valamint a monarchia összes tisztí étkezdéinek megküldik. Aki igényt tart a jegyzékre, forduljon az egyesülethez (Budapest, IX. Üllői-ut 25. II.), mely díjmentesen megküldi azt.

— **Tonyészsértés vásár Nagyváradon.** A Biharmegyei Gazdasági Egyesület legutóbb tartott gyűlésén elhatározták, hogy a Nagyváradon évenként rendezni szokott tonyészsértés vásárt az idén március 17-én és 18-án tartják meg. A vásár iránt nagy az érdeklődés.

Nagyon kívánatos, hogy a falusi gazdakörök, de egyes tagok is kívánságukat, indítványukat *irdsban* mihamarabb beküldjék a szakosztály előadója-hoz: Dr. Cséner Lajoshoz (Megyeház, II. em.).

Erdélyi zöldségféléket (zeller: petrezselyem, répa) káposztát, lurgonyat, (étkezési és vető célra) egész (esetleg kombinált) waggonrakományokban legmagasabb napi áron vasarolunk. — Mindennemű élelmi szert és terményt értékesítünk: Magyar Kivitel Társaság Budapest, IX., Lónyay-utca 22. Telefon (interurban) 76—26. Sürgőnycim: „Ungex Budapest.” 2680

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA



2673.



A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyreszi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001



Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2666

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület, Fürdő-utca 8-ik szám.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete
tájkertész és kertépítő
BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33
2278 **VII., Gizella-ut 15.**
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

ERDÉLYI BANK
és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betétlázás mellett a mindenkori pénzügyviszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglévő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10—50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.



forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű tisztafajanyagra

NAGYENYED = re
Alsófehér m.

Gyümölcsfaesemeték
sétányfák, díszcserjék, díszlevelűek, kertfésznvények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató díszarjegyek kívánatra ingyenes.

FISCHER és Társai
Faiskolák és szőlőoltványtelepek

2664



9 üzletév. Készlet 1.000.000

Szőlőoltványokat

saját telepünkön termelt és nem összevásárolt, peronoszpóra-mentes, jól megérett, tökéletesen összeforrt dus gyökérrzellettel és fajtiszta 52 különféle

bor- és csemegefajban:
amerikai sima- és gyökeres vesszőt, európai sima vesszőt szállít jutányos árban. 2688

Szőlőoltványtelep:

Schuster és Frónius
Teke, Kolozsmegye.

Árjegyzék ingyen és portómentesen.

ADRIAI
BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT
alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkeje 180 millió korona

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf, m. kir. udv. tanácsos, Igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. bel-ó titkos tanácsos

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett:

tűz- és robbanási betöréses lopás, baleseti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére, halál. elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású

életjáradékokra. 2091

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gróf Bethlen Pál Bács Kulai Szekula Ákos
igazgató, választott tag. vezérfelügyelő.

A legkiválóbb faju nemesített
gyümölcsfák
kaphatók Hoffmann Ignác
Szeged 2689
új szerződés 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlőoltványokat,
amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszőket, a legjobb bor és csemege fajtákban szolgál:
Róth János
Lekencei szőlőoltvány telepe.
Ugyanaz átvész legelőnyösebb árban új szőlőtelepítéseket és szolgál nagyobb vevőinek ezen szakkbavágó utmutatókkal. 676
Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.
Róth János, szőlőbirtokos,
Lekence (Beszterce megye).

Eladó
Dr. gróf Teleki Domokos ur Ömé tósaga, többszörösen kitüntetett geryeszegi magyar erdélyi tenyészetében
10 drb., erős esontozatu, nagytü, kifogastalan külümü, tenyészképes,
2 évet töltött bika.
Érdeklődőknek megkeresésre készséggel ad felvilágosítást Geryeszeg, (posta, távirda, telefon, vasutállomás.)
Pálffy Dezső,
intéző.
2687

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-
üttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolando

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket

A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége.

Sz. ö. k. t. ö. - fon. 1

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zár- és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás.

Ponyvakölcsönző Intézet. Tessék ajánlatot kérni!

2260

1912. évi: 412.

Gabonaeladási hirdetemény.

Közhirre teszem, hogy a felügyeletem alatt álló marossolymosi (vasuti állomás Déva), fehéregyházai (vasutállomás Segesvár), gerendkereszturi (vasutállomás Marosludas, vagy Aranyosgyéres) Alpestes (vasutállomás Déva), alsófarkadini (vasutállomás Hátszeg), krasznahidvégi (vasutállomás Sarmaság), dezmeri (vasutállomás Apahida), kincstári birtokon levő és pedig:

- 1., a marossolymosi kincst. birtokon 433 q. őszi búza, 85 q. őszirozs.
- 2., a fehéregyházai kincst. birtokon 117 q. őszi búza, 75 q. árpa, 50 q. zab és 40 q. tavasz bükköny.
- 3., a gerendkereszturi kincst. birtokon 31 q. II. oszt. őszi búza, 79 q. I. oszt. őszi búza, 35 q. II. oszt. tavasz búza, 279 q. tavasz búza, I. oszt. 25 q. őszi rozs, 43 q. vadrepce, 246 q. tavaszi árpa, 200 q. zab.
- 4., az alsódetreheimi kincst. birtokon 342 q. árpa, 406 q. őszi búza, 826 q. zab, 80 q. rozs.
- 5., a dezmeri kincst. birtokon 60 q. őszi búza, 28 q. őszi rozs, 151 q. árpa.
- 6., az alpestesi kincst. birtokon 90 q. tavasz bükköny, 70 q. őszi búza, 37 q. őszi rozs, 137 q. tavaszi árpa.
- 7., az alsófarkadini kincst. birtokon 100 q. őszi búza, 410 q. zab.

8., a krasznahidvégi kincs. birtokon 529 q. őszi búza, 6 q. rozs **a f. évi február 27-én zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli versenytárgyaláson, a legkedvezőbb ajánlattévőknek elfog adatni.**

Venni szándékozók sajátkezüleg aláírt és lepecsételt I kor. bélyeggel ellátott ajánlataikat, melyeknek borítékára „ajánlat a kincstári birtokok terményeire“ följegyzendő, 5% bánatpénzzel ellátva 1912 február 27 napjának d. e. 11 órájáig, vagyis a tárgyalás megkezdéseig alulírt Telepítési Felügyelőséghez (Kolozsvár Bocskay-tér 19 sz. II. emelet) nyújthatják be. Elkésett, vagy távirati ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A szóbeli árverés befejezte után a zárt ajánlatok azonnal felbontatnak.

Ajánlatok nem csak az összes mennyiségre, hanem az egyes tételekre is tehetők.

A termények minőségéért és mennyiségéért eladó szavatosságot nem vállal.

A terményeket a legközelebbi vasuti rakodó állomásra eladó kincstár fogja elszállítani.

Az ajánlatban kitéendő az is, hogy ajánlattevő a Telepítési felügyelőség által 1912 év január 25-én 412 sz. alatt kiadott részletes árverési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

A részletes árverési feltételek kívánatra azonnal megküldetnek.

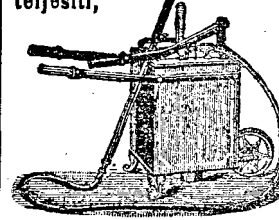
Kolozsvár, 1912 január 25.

2691

Telepítési Felügyelőség.

A Hüller-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecset munka 20-szorosát teljesíti,



Meszelőm szivattyút aonnal kicserélhető golyós szelepekkel vanna' ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágu (szóróváj) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1. Kéjjenek leírást. Képviseleők keresetnek.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás és előmunkálatot feleslegessé tesz.

Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártók azonkívül: 2684

Pittore és Triumph nevű gyorsmeszelőt is.

Eladó Héjjasfalván

(vasutállomás, posta, távirda, telephon) egy 340 kat. hold terjedelmű, tagosított földbirtok.

Fele erdő, fele első osztályu szántó és kaszáló s egy hold komlós.

Mintegy 20 hold belsőséggel, lakházzal, gazdasági épületekkel és zsellérházakkal.

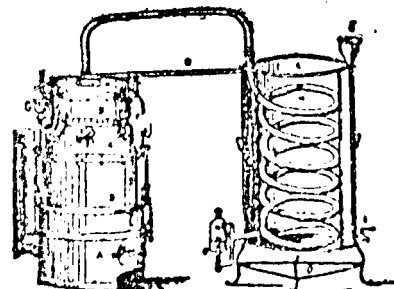
Értekezni lehet Kolozsvárt,

Kozma Ferenczel, Hunyadi-tér 21.

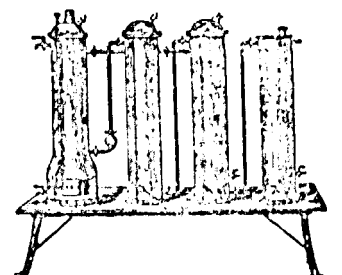
2693

Legújabb gyümölcstörköly és borsprű leparoló készüléket, vízfürdős kazánal, minden alaku pálinkafőző üstöt, új szeszdó előírás szerint készít. Borhevíto pasteurizáló készülékek hűtővel a legjobb minőségben és csinos kivitelben szállít, gyári berendezések és felszerelésére ajánlja magát:

Gállik Lajos rézműves-mester BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.



Képes árjegyzéket bérmentve küld.



Ócska rezet főző árában becsérél.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

2686



I-SZOR
kevesebb
a gond,
II-SZOR
kevesebb
a munka,
III-SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék

kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is!
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs!

Számtalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett Rézkenport és bordói port is.

FORHIN-gyártól, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

kérjen ingyen és bérmentve leírást.

Kerestetik

több évre haszonbérbe
150—250 kat, hold-
természetes és jó legelő,
bő itató vízzel,
1—35 kilométer távolságra

Kecsedtől

u. p. Nagyiklód (Szolnok-
dobokamegye)

Kecsed gazdaság.

2688

Modern gazdasági épületeket,
mindennemű istállókat, tejgazdasági és
hűtőtelepeket, takarmánycsűrőket,
pajtákat, takarmányszárítókat, gazdasági
erő-és világítóüzemeket

**tervez és
berendez,**

a gazdaság körében előforduló
építészeti és gépészeti kérdések-
ben tanácsot át 2669

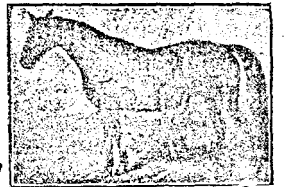
Esső Andor és Hocholtzer Ö. ön

okl. gépészmérnök, okl. műépítész.
építészeti és műszaki irodája,
Budapest,

VIII. Bross-utca 97. sz.

Telefon 92—80.

Eladó



egy teljesen ép,

tizenkétéves telivér kanca,
teljesítményei és származásánál
fogva tenyésztésre igen alkalmas.

Értekezhetni a tüzérezred II-ik
század istállójában

Kolozsvárt.

(Vidékre cím a kiadóból megtudható.)

2694

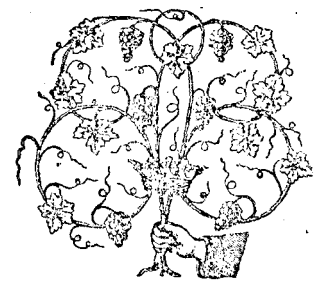
Eladó birtok.

Kolozsmegye Kolozs-Boós községében, Hatfaludi Mórné
Cserényi Ilka tulajdonát képező, mintegy 10 holdnyi bel-
sősége és 323 holdnyi egy tagba levő tagosított birtoka,
a rajta lévő épületekkel együtt, közvetítő kizárásával szabad kéz-
ből eladó. A tag a Kolozs-karai vasuti állomástól egy fél-
órai távolságra esik.

Venni szándékozók forduljanak: idősb Hatfaludi Mórhoz
Hidalmásra. u. p. ugyanott, (Kolozsmegye.)

2692

Szőlőoltványokat



saját telepünkön
termelt, I. oszt.
minőségben, 60
bor és csemege-
fajban lelkiismer-
etes kiszolgál-
tatás mellett
szállít:

Róth Testvérek
szőlőoltványtelepe

Medgyes. Nagyküküllőmegye.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

2683

Ügyes és minden gazdasági ágba járatos,
magyarul és románul beszélő, több nagy urada-
lomban szolgált, megbízható

Gazdasági bíró,

aki gazdaságot is helyettesíteni tud,
1912. március 1-re állást keres.

Cím:

2696

Fekete Mihály

Aranyos-Gerend, (Torda-aranyos vármegye)

Szőlőtelepítő! A sikeres telepítés első feltétele a jó anyag és a kellő alanyfajta alkalmazása!

Ajánljuk: saját termelésű fásoltványainkat, amerikai sima és gyökeres, európai
sima vesszőinket, teljesen kifogástalan elsőrangú minőségben.

Marosmenti Szőlőoltványtelep Szövetkezet.

Központi iroda: Marosvásárhely Széchenyi-tér 52 sz.

Telep: 120 kat. hold területű.

Telefon szám: 3.

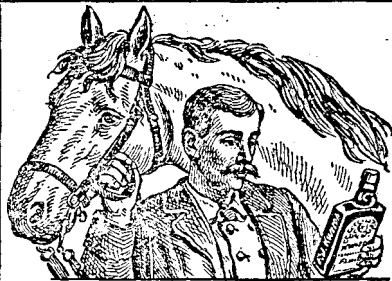
Sürgőny cím: Szőlőtelep Marosvásárhely.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kwizda
Ferencz János

az osztrák magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkekben való szállítója, kerületi gyógyszerész.

KORNEUBURG-BAN WIEN MELLETT.



Kwizda-fele Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 K 80 fill. ötven év óta van használatban az udvari, vala mint versenyistállóban a lovak izmainak erősítésére, fárasztó menetek előtt és után, ficamodásoknál és az izmok merevedésénél stb. Lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatásán képesíti.

a Kwizda-fele Restitutions-fluid. Cimke és csomagolás védve; valódi csak az alant látható védjeggyel. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, Király-utca 12. szám, Budapest, Andrássy-ut 26. szám.

KWIZDA SZABADALMAZOTT PNEUMATIKUS DOKAVÉDŐ SZALAGLÉC-PÁRNÁVAL. | BOKAVÉDŐ SZALAGOK.

GUMMIBÓL csak fekete színben, szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábára.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20-22 cm., megfelel az 1. sz. | 25-27 cm., megfelel a 3. sz.
23-24 cm., megfelel a 2. sz. | 28-30 cm., megfelel a 4. sz.

2650 III.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben darabkóként:

1. sz. K 6.00 2. sz. K 6.50
3. sz. K 7.00 4. sz. K 8.00

Fekete, barna vagy fehér színben drbként:

1. sz. K 6.50 2. sz. K 7.00
3. sz. K 7.50 4. sz. K 8.50



Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: KWIZDA FERENCZ JÓZSEF cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, KORNEUBURG Wien mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

2681 I.

Az összes Gépek és formák

homok értékesítésére.

Cementtétőcserépgyártógépek, betonürtőmbgyártógépek, cementfalazótéglyagyártógépek, cementalagocsőgyártógépek.

FORMÁK

csatornázási csövek, lépcsők, kerítésoszlopok stb. előállítására.

KÖTŐRÖK. PRÉSEK

BETONKEVERŐK.

L. C. M.—Cemen festékek.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

443 sz. árjegyzék díjmentesen.

Telefon 410.

Winkler József

Telefon 410.

szőlővessző és szőlőoltvány termelő Arad, (Batthyány-utca 11.) Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből:

1.000,000

kiváló szép, fajtisza, dus gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén nagymennyiségű:

sima és gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett.

Árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál:

Winkler József,

Arad, (Batthyány-utca 11.)

2674

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.



Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy nasznait, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

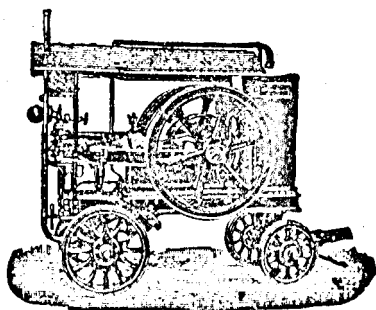
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

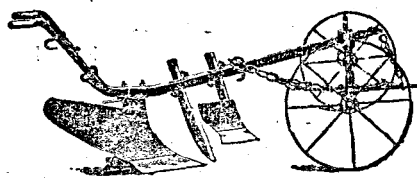
VI., Váci-körút 37. szám.



Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben. Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen. Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.



A „Bächer“

féle egy és többvasu

acélekék és hegyiekék

a legjobbak.

Az ekefejek törhetetlen téglyacélból készülnek és



az ekék feltűnő kevés

vonóerőt igényelnek.



Árjegyzékkel szívesen szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajművelő eszközgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Az eredeti „Melichar“ gyártmányu

„Unicum Drill“

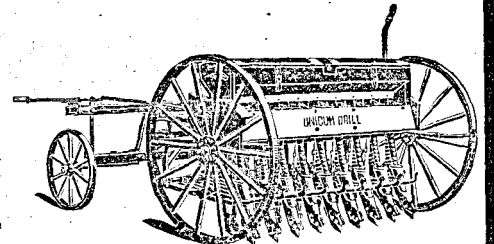
sorvetőgépek és az ezzel azonos vető-
szerkezetű sortrágyázásra berendezett

„Imperator“

vetőgépek utólérhetetlen tökéletességüknél fogva páratlan köz-
kedveltségnek örvendenek.

Óvakodjon

: utánzatoktól! :



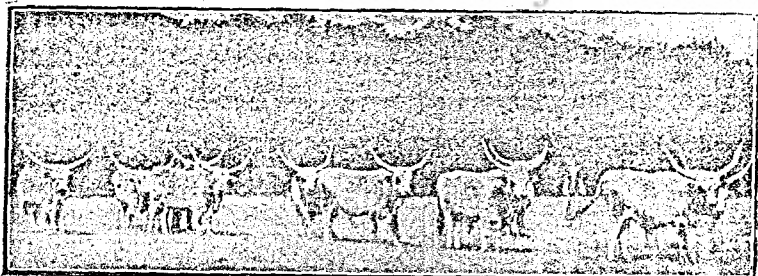
2672

Melichar Ferenc

szabadalmazott vetőgépgyár.

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.



Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarha tenyészet, a növendék bikák és bikaborjokkal együtt, egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő, kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Ratnót“-i uradalmában (Kisküküllő-megye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.

Az ország hirnevesebb tenyészetének apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyészet szolgáltatván, a fentjelzett tenyészhely tekintetébeni változás azzal tétetik közhírré, hogy jelenleg és folytatólag **egész éven át beszerezhetők**, hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és corecte testalkatu tenyészbikák, amelyeknek sulya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli sulyu példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2667

A „Sándortelep“ Ujvidéken

azonnali vagy tavaszi szállításra, évek óta a legnagyobb elismerésben részesülő megbízható termé-
nyeit ez idén is megvételre ajánlja és pedig:

Fásoltványokat,

Zöldoltványokat,

Amerikai alanyvesszőket,

Különféle értékes hibrideket,

Európai gyökeres szőlővesszőket,

Európai sima szőlővesszőket, oltási célokra,

Európai sima szőlővesszőket, kiültetésre.

Legjobb és fajtisza minőségben. Olyan dus választékban, minőt egyetlen hazai telep sem nyújthat. Nagy mennyiségekben.



Jutányos árak mellett.



ADAMOVICH SÁNDOR

szőlőnagybirtokos és a „SÁNDORTELEP“ tulajdonosa
UJVIDÉK (Bács-Bodrogmegye).

Képes árjegyzékemet a fajok részletes
leírásával, kívánatra ingyen és bérmentve
küldöm.

2677